

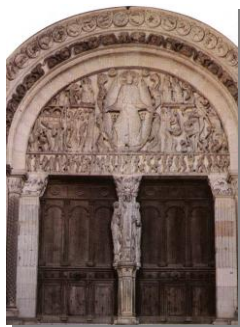
KULTURA SREDNJOVJEKOVNOG DRUŠTVA

U srednjem vijeku istočnjačke kulture su bile puno razvijenije od europske (Kinezi su poznavali proizvodnju papira, izumili su tisak, konstruirali su kompas). Arapi su upoznali kulturu i znanost istočnih naroda i dalje je razvijali. Arapska kultura bila je otvorena raznim utjecajima – perzijskim, kineskim, bizantskim, indijskim. Od Indijaca su preuzeli brojeve dodali nulu i razvili dekadski sustav. Arapi su bili dobri matematičari, znanstvenici su vršili pokuse u fizici i kemiji. U medicini su upotrebljavali narkozu kod operacija. Djela antičkih pisaca sačuvana su zahvaljujući arapskim prevoditeljima. Najpoznatije arapsko književno djelo je zbirka priča „Tisuću i jedna noć.“ Arapska kultura predstavljala je most između istočnih i europske kulture srednjeg vijeka. Europljani su upoznali raskoš arapske kulture nakon križarskih ratova.

Europska kultura (kultura zapadnog kršćanstava), znanost, umjetnost u srednjem vijeku je bila pod jakim utjecajem crkve. U 13. stoljeću javlja se skolastika - crkveni filozofski pravac koji je trebao dokazati ispravnosti crkvenog pogleda na svijet i učenja Katoličke crkve (ispravnost dogmi – nepobitnih vjerskih istina i Božjeg postojanja). Najistaknutiji predstavnik skolastičkog filozofskog pravca je bio Toma Akvinski.

U razvijenom srednjem vijeku je započeo sustavniji razvoj školstva. Osnovana su i prva sveučilišta Bologna (11. stoljeće), Pariz (12. stoljeće), Oxford (12. stoljeće), Cambridge (13. stoljeće), Prag (14. stoljeće). U graditeljstvu i umjetnosti se javljaju dva pravca – romanika i gotika.

Romanički stil u graditeljstvu razvija se od 11. do 13. stoljeća. Nastao je u Francuskoj, odakle se proširio u druge europske zemlje.

Nositelji tog stila su benediktinci. Glavna obilježja romaničkog stila gradnje su: masivne crkve debelih zidova sa malim prozorima, masivni stupovi, obli lukovi, pročelja crkvi su ukrašena motivima iz Biblije (posljednji sud, Krist sudac) i prikazima biljnog i životinjskog svijeta, grade se visoki zvonici.

U Zadru su u romaničkom stilu izgrađene crkve sv. Krševan, sv. Marija, sv. Stošija.

Gotički stil prevladava u razdoblju od 12. do 15. stoljeća. Nastao je u Francuskoj, a nositelji tog stila su franjevci.

Obilježja gotičkog stila: visoke, elegantne crkve tanjih zidova, prozračne (zbog velikog broja prozora koji propuštaju više svjetla), crkve su ukrašene malim tornjevima i stupovima, a prozori (oslikani) su visoki i uski te završavaju šiljastim lukom. U Zadru su u gotičkom stilu izgrađene crkve sv. Mihovil i sv. Dominik.